

103/Sans(N)

UG/1st Sem/SANS-SEC-T-01/24

U.G. 1st Semester Examination - 2024

SANSKRIT

[Skill Enhancement Course (SEC)]

Course Code : SANS-SEC-T-01

[NEP-2020]

Full Marks : 35

Time : 1½ Hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.
Candidates are required to give their answers in their
own words as far as practicable.*

1. यथेच्छं पञ्चप्रश्नामुत्तराणि संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च
प्रदीयन्ताम्:- 1×5=5

i) सन्धिः क्रियताम् - महा + ओषधिः

ii) सन्धिविच्छेदं क्रियताम् - शीतार्तः

iii) का नाम विभक्तिः कर्तृकारके भवति?

iv) परिनिष्ठितरूपं दीयताम् - ✓गम्-धातोः लृट् लकारे मध्यमपुरुषे
एकवचनम्।

v) कारकविभक्तिं निर्णयिताम्- कृष्णः द्वारकाम् अनुवसति।

vi) द्वयोः अपत्यार्थकप्रत्यययोः नामनी लेखनीये।

vii) परिनिष्ठितरूपं निर्णयिताम् - प्र-✓नम् + ल्यप्

viii) संक्षेपः क्रियताम् - पुनः पुनः पश्यति

[Turn over]

2. Answer any two of the following questions either in Bengali Scripts or in Devanāgarī Script or in Roman Script with necessary diacritics:

$$5 \times 2 = 10$$

- a) Account for the case-ending in any five of the following underlined words: $1 \times 5 = 5$

- i) शिशुः शय्याम् अधिशेते।
- ii) प्रणतोऽस्मि दिवाकरम्।
- iii) आचर्येण सह आगतः छात्रः
- iv) शिशवे रोचते मोदकः
- v) स धावतः अश्वात् पतति।
- vi) कवेः काव्यम्।
- vii) तिलेषु तैलम्।

- b) Frame a simple sentence in Sanskrit with the help of *avyaya* (अव्यय) any five : $1 \times 5 = 5$

अकस्मात्, इदानीम्, ऋते, शनैः, नक्तम्, अन्तरेण, सपदि

- c) Substitute single words for any five of the following: $1 \times 5 = 5$

- i) पुनः पुनः पठति।
- ii) आत्मनः पुत्रम् इच्छति।
- iii) पितरमिव आचरति।
- iv) सुखम् अनुभवति।
- v) अस्माकमयम्।
- vi) राज्ञः पुत्रः।
- vii) पूर्वस्मिन् अहनि।

- d) Give the resultant forms (any five): $1 \times 5 = 5$

- i) ✓गम् + शत्
- ii) ✓शी + शानच्
- iii) ✓लघु + इप्पनिच्
- iv) आ-✓दा + ल्यप्
- v) ✓वृध् + शानच्
- vi) ✓भू + तव्य
- vii) ✓दृश् + अनीय

3. Answer any two of the following questions either in Bengali Script or in Devanāgarī Script or in Roman Script with necessary diacritics: $10 \times 2 = 20$

- a) Re-write the following passage after making *sandhis* in proper places: 10

आसीत् पुरा निषाद + इन्द्रः हिरण्यधनुः + नाम। तस्य पुत्रः एकलव्यः कदाचिद् + अस्त्रशिक्षायै द्रोण + आचार्यं निकषा आगतः। परन्तु द्रोणः तं प्रत्याख्यातवान्। ततः एकलव्यः वनं प्रविश्य द्रोणस्य मृन्मयीं प्रतिकृतिं निर्माय ताम् + एव अपूजयत्। एवं कालेन अर्जुनाद् + अपि स श्रेयान् धनुः + धरो जातः।

- b) Read the following passage and answer the questions in Sanskrit with Devanāgarī Script: $2 \times 5 = 10$

कस्मिंश्चिदधिष्ठाने ब्रह्मदत्तनामा ब्राह्मणः प्रतिवसति स्म। स च प्रोयजनवशत् विदेशं प्रस्थितः स्वमात्राभिहितः यद्वत्स कथमेकाकी व्रजसि। तदन्विष्यतां कश्चित् द्वितीयः सहायः। स आह - अम्ब! मा भैषीः निरुपद्रवोऽयं मार्गः कार्यवशदेकाकी गमिष्यामि। अथ तस्य निश्चयं ज्ञात्वा समीपस्थवाप्या-सकाशात् कर्कटमादाय

मात्राभिहितः -वत्स! अवश्यं यदि गन्तव्यं तदेष कर्कटोऽपि
सहायः। एनं गृहीत्वा गच्छ। स च तं कर्पूरपुटिकामध्ये निधाय
प्रस्थितः। अथ गच्छन् ग्रीष्मोष्मणा सन्तप्तः। अतः कञ्चित्
वृक्षमासाद्य प्रसुप्तः। अत्रान्तरे वृक्षकोटरान्निर्गत्य कश्चित् सर्पः
कर्पूरगन्धाकृष्टः तत्पुटिकामुन्मोच्य तत् भक्षयन् कर्कटेन व्यापादितः।
अतः प्रबुद्धः ब्राह्मणः तत् सर्वमालोक्य प्रसन्नः जातः अब्रवीत्
च - भोः सत्यमभिहितं मम मात्रा यत्पुरुषेण कोऽपि सहायः
कार्यः नैकाकिना गन्तव्यमिति।

- ब्राह्मणस्य नाम किम्?
- विदेशे यात्राकाले स मात्रा किमुपदिष्टः?
- स मातरं किमुत्तरं दत्तवान्?
- तस्य माता तेन (पुत्रेण) सह कं प्रेरितवती?
- कर्कटेन कथं तस्य उपकारः कृतः?

c) Translate into Sanskrit in **Devanāgarī** Script
as directed (any five): $2 \times 5 = 10$

- You will have to read this book in a month.
(Use त्व्यत्)
তোমাকে এক মাসের মধ্যে এই বইটি পড়তে হবে।
- The history of the motherland should be
known by us all. (Use यत्)
আমাদের সকলেরই মাতৃভূমির ইতিহাস জানা উচিত।
- Killing Rāvaṇa, Rāma returned to
Ayodhya with Sītā and Lakṣmaṇa.
(Use क्त्वा)
রাবণকে হত্যা করে রাম সীতা ও লক্ষ্মণের সাথে
অযোধ্যায় ফিরে গিয়েছিলেন।

- Seeing the tiger he was afraid. (Use ल्यप्)
বাঘ দেখে সে ভীত হয়েছিল।
- He saw them running in the field.
(Use तुमुन्)
সে তাদেরকে মাঠে দৌড়াতে দেখেছিল।
- They saw a boy studying in the room.
(Use शत्)
তারা একটি ছেলেকে ঘরে পড়তে দেখেছিল।
- The elephant ran towards the forest. (Use
शानच्)
হাতিটি ছুটে ছুটে বনের দিকে চলে গেল।
- Translate the following sentences from Sanskrit
into Bengali or English (any five): $2 \times 5 = 10$
 - आसीत् पुरा कलिङ्गदेशे शोभावती नाम पुरी।
 - पुष्पाणां सौरभं सर्वान् आमोदयति।
 - तृणस्योपरि शिशिरबिन्दवः समुज्ज्वलन्ति।
 - आसीद् देवदत्तो नाम बालकः।
 - परोपकारो हि सज्जनानां प्रकृतिः।
 - बालकद्वयम् उद्याने गच्छति।
 - स सुखम् अनुभवति।